

Begeleidingsvormen

Ambulante begeleiding

Binnen het sociaal domein staat normaliseren centraal en is de ondersteuning gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoner. Het versterken en betrekken van het netwerk van de inwoner, zoals familie, vrijwilligers en welzijnsorganisaties, speelt hierbij een belangrijke rol. Ambulante begeleiding richt zich op het aanleren van vaardigheden en/of het leren omgaan met een beperking, problemen of ingrijpende levensgebeurtenissen. Het doel is om de zelfredzaamheid en participatie van jeugdigen en volwassenen zoveel mogelijk te bevorderen en te behouden, op alle relevante leefgebieden.

NMD-samenwerking werkt resultaatgericht. Dat wil zeggen dat het te bereiken resultaat van de ondersteuning het belangrijkste uitgangspunt is. Om de rechtszekerheid van inwoners te waarborgen ontvangen inwoners een beschikking met daarin de aard van de ondersteuning die zij ontvangen en de omvang. Voor begeleiding staat in de beschikking het aantal uren per week.

Resultaatgebieden ambulante begeleiding

- Veilige huiselijke relatie
- Zelfstandig wonen
- Financiën op orde
- Omgang met instanties op orde
- ADL op orde
- Sociaal netwerk
- Maatschappelijke participatie
- Gezondheid
- Verslaving

De Aanbieder heeft hierin een actieve rol door rekening te houden met, gebruik te maken van en begeleiding te bieden binnen de context van de inwoner, zoals familie, vrienden, werk en andere omgevingsfactoren die van invloed zijn op het behalen van de gewenste resultaten. Wanneer de veiligheid van kinderen in het gedrang komt, handelt de Aanbieder conform de voorwaarden vanuit de Jeugdwet. Veiligheid is een structureel aandachtspunt in alle vormen van ondersteuning en hulp binnen de jeugdhulpketen. Specifieke interventies bij (acute) onveiligheid, zoals jeugdbescherming, jeugdreclassering, Spoed4Jeugd, Veilig Thuis, crisisopvang en gemeentelijke toegang, worden via andere voorzieningen georganiseerd.

Om te bepalen welke Aanbieder en welk niveau van begeleiding passend is bij de ondersteuningsvraag van de inwoner, hanteren de NMD-gemeenten drie niveaus: **Basis**, **Basis Plus** en **Specialistisch**. Deze niveaus sluiten aan bij de definities en afbakeningen uit het Programma van Eisen (PvE).

Het product ambulante begeleiding wordt in uren geïndiceerd en kan op twee manieren worden ingezet:

- Kortdurende begeleiding: ondersteuning gericht op het ontwikkelen van vaardigheden die zelfredzaamheid en participatiemogelijkheden vergroten. In een korte periode (maximaal 12 maanden) wordt er actief gewerkt aan de gewenste doelen. Deze ondersteuning kan op Basis, Basis Plus en Specialistisch niveau worden ingezet.
- Langdurige begeleiding: begeleiding is gericht op stabilisatie en voorkomen van achteruitgang. De inwoner heeft langdurige ondersteuning nodig om zelfstandig te kunnen blijven wonen en te kunnen participeren. Deze ondersteuning kan op Basis en Basis Plus niveau worden ingezet.

Let op: maatwerk kan altijd nodig zijn. In overleg kan er eventueel afgeweken worden

Basis

Basis begeleiding is praktijkgerichte begeleiding, met nadruk op het stimuleren van zelfredzaamheid, het aanbrengen van structuur en het ondersteunen bij dagelijkse taken. Gericht op **sociale activering** (stimuleren van deelname aan de samenleving, vergroten van sociale contacten, opbouwen van routine). Er is geen sprake van overname van taken: begeleiding is gericht op ondersteunen, oefenen, aanleren en coachen. Inzet kan **kortdurend** (aanleren/ontwikkelen van vaardigheden) of **langdurend** (stabiliseren, voorkomen van achteruitgang) zijn.

Probleemgebieden

- Eén of meerdere leefgebieden met lichte tot matige beperkingen in het dagelijks functioneren.
- Geen sprake van ernstige psychiatrische problematiek, ernstige gedragsproblemen of acute onveiligheid.
- Voorbeelden: ondersteuning bij administratie, boodschappen plannen, structuur aanbrengen in dagindeling, oefenen van sociale vaardigheden.

Helderheid problematiek

- Situatie en hulpvraag zijn helder.
- Doelen zijn concreet en goed te formuleren.

Belasting begeleiding voor de inwoner

- Laag tot gemiddeld. De begeleiding is voorspelbaar, gestructureerd en gericht op activering.
- Gemiddeld tot hoog. De inwoner wordt actief betrokken bij het opstellen van doelen en het nemen van regie. Dit vraagt reflectie, motivatie en inzet.

Op- en afschalen

- Basis kan worden ingezet als **nazorg** na een periode van zwaardere begeleiding.
- Er wordt altijd gestuurd op het verminderen of beëindigen van de inzet waar mogelijk.
- Bij onvoldoende effect of toenemende complexiteit kan worden opgeschaald naar Basis Plus.

Basis plus

Bij basis plus begeleiding neemt de Aanbieder tijdelijk regie of taken over, omdat de inwoner dit zelf (nog) niet kan. Begeleiding omvat methodisch werken, gedragsverandering en intensievere ondersteuning. Inzet kan **kortdurend** (doorbreken van patronen, aanleren van vaardigheden) of **langdurend** (stabiliseren en voorkomen van terugval) zijn. Specifieke kennis van bepaalde problematieken (zoals ASS, LVB of NAH) kan noodzakelijk zijn.

Probleemgebieden

- Er spelen **meerdere probleemgebieden** die elkaar negatief beïnvloeden.
- Complexe ondersteuningsvragen die om intensievere afstemming vragen.
- Voorbeelden: begeleiding bij combinatie van schulden, psychische klachten en verstoorde dagstructuur; aanleren van communicatie- of opvoedingsvaardigheden in een gezinssituatie.

Helderheid problematiek

- De problematiek is deels helder, maar er kunnen onduidelijkheden of diffuus beeld zijn.

- Doelen worden gefaseerd opgesteld en periodiek bijgesteld.

Belasting voor de inwoner

- Gemiddeld tot hoog. De inwoner wordt geconfronteerd met meerdere uitdagingen tegelijk en heeft intensievere ondersteuning nodig.

Op- en afschalen

- Waar mogelijk wordt afgebouwd naar Basis.
- Indien de situatie escaleert of de problematiek ernstiger wordt, kan worden opgeschaald naar Specialistisch.
- Bij afschaling is een warme overdracht essentieel; tijdelijk kan Basis en Basis Plus parallel lopen om continuïteit te borgen.

Specialistisch

Specialistische begeleiding is gericht op inwoners met ernstige, complexe problemen die leiden tot forse beperkingen in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. De begeleiding is specialistisch van aard en vereist analytische en gedragsgerichte methodieken (bijv. oplossingsgericht werken, motiverende gespreksvoering, crisisinterventie). Het doel is **stabiliseren van de situatie** en het creëren van voorwaarden voor afschaling naar Basis of Basis Plus. In principe **kortdurend** (richtwaarde maximaal 12 maanden). Bij verlenging of maatwerk is een gemotiveerde (her)beoordeling noodzakelijk. Wanneer een Aanbieder alleen specialistische begeleiding aanbiedt is het aan de Toegang om alert te blijven op afschaling. Dit moet aan de voorkant goed afgestemd worden met betreffende Aanbieder. Hierbij dient rekening te worden gehouden of afschaling bij betreffende Aanbieder mogelijk is of er op tijd geschakeld moet worden met een andere Aanbieder.

Probleemgebieden

- Meervoudige en complexe problematiek, vaak op meerdere leefgebieden tegelijk.
- Voorbeelden: ernstige psychiatrische stoornissen, ernstige gedragsproblemen, acute crisissituaties, onveilige thuissituatie, dreigende dak- of thuisloosheid.

Helderheid problematiek

- Complexe en verweven problematiek, vaak met beperkte probleeminzicht bij de inwoner.
- Diagnostiek en/of betrokkenheid van een behandelaar kan noodzakelijk zijn.
- Samenwerking met behandelaren (GGZ, Jeugd-GGZ e.d.) is vaak een randvoorwaarde.

Belasting voor de inwoner

- Hoog. De inwoner kan wantrouwend of overbelast zijn; tempo en belasting worden zorgvuldig afgestemd.

Op- en afschalen

- Vanaf de start gericht op de-escalatie en stabilisatie.
- Zodra de situatie voldoende stabiel is, wordt afgeschaald naar Basis Plus of Basis.
- Afschalen kan ook betekenen dat er minder inzet in uren is binnen Specialistisch.
- Tijdelijk kan Specialistisch parallel worden ingezet met Basis/Basis Plus voor een warme overdracht.
- Wanneer 24-uurs nabijheid of verblijf nodig blijkt, wordt verwezen naar Beschermd Wonen/Thuiswonen licht of intensief of een andere passende voorziening.

Afbakening

- Behandeling (zoals GGZ of verslavingszorg) valt niet onder begeleiding, maar afstemming en samenwerking zijn noodzakelijk.
- Specialistische begeleiding blijft ambuland, de inzet is kortdurend en is géén alternatief voor Beschermd Wonen.